

Universitätsbibliothek Paderborn

**IN PRIMVM MV=||SCVLI ANTICOHAEVM || Replica breuis
Iohannis Cochlaei, pro Sacerdotij & || Sacrificij nouæ legis
assertione.|| IN EPILOGO ADIECTA || est breuis responsio
in Antibolen Bullingeri.|| ...**

Cochlaeus, Johannes

Ingolstadt, 1545

VD16 C 4331

Appendix Gemina In Martini Bvceri librum, aduersus Bart. Latomum
superiore anno aeditum, Quarum una ex R. D. Stephani Episcopi
Vuintoniensis libro excerpta, altera à Iohanne Cochlaeo ad sereniss. ...

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10167348-1

APPENDIX GE MINA IN MARTINI BV.

ceri librum, aduersus Bart. Latomum superiore anno ædi-
tum, Quarum una ex R. D. Stephani Episcopi Vuins
toniensis libro excerpta, altera à Iohanne Co-
chlæo ad sereniss. Regem Ro. Vng. &
Bohe. &c. scripta est.

STEPHANVS VVIN-
ton, Martino Bucero,

ERTIVS IAM annus agitur, ^{Narratio fa} Bus
gerecum ego tecum (homine mihi non ^{sti,}
antea uiso, libris tamen tuis & scriptis in
publicum emissis non omnino ignoto)
de rebus religionis familiari colloquio Ra-
tisbonæ contuli. Quo tempore, arrepta inde occasione,
literis priuatis ultro citroque missis, quod inter loquen-
dum obiter inciderat, latius atque apertius sumus profes-
cuti. Ego enim iam tum, nequid inde calumniæ nasceres-
tur, ueritus, cum adhuc recens præsentium memoria uis-
geret, quod inter conferendum agebatur, datis ad te literis
sum testatus, hoc nimirum consilio, ut præsens præ-
senti calumniam obijceres, siquam forte ex uerbis putas ^{Autogra}
ses intendendam. Tu uero quid meis literis responderis, pha-
& quid item iterum tibi rescripserim, scis. Certe apud me
seruantur ipsa autographa, indubiæ ueritatis clarissima tes-
timonia. Ego etiam (Dei benignitate dicam) uiuo &
ualeo Bucere. Vixunt item ex testibus, qui nostro sermo-
ni ins

Appendix Cochlaei.

ni interfuerunt, homines illi cum docti tum probi. At quor
sum tandem hæc: Equidem dicam. Post summum de no
stro congressu toto triennio silentium, ecce tandem tu na
ctus occasionem de Latomo triumphandi, me quoq; in idē
spectaculū producis, Tanq; si multos captiuos oris tui spi
ritu confossos & iugulatos, una catena obiuñctos protrahe
res, & ad plausum plebi tuæ excitandum, & ad nominis tui
gloriam illustrandam, per quam commodum uideretur &
beatum. De Latomo iudicent ali; quo cum hætenus quid
dem certe ingenue agis, q; hominis ad te missam epistolam
non suppressas, sed componas cum tuis, ut una eademq; lu
ce, quæ hinc inde dicta fuere perspectis, suum oculato lecto
ri iudicium maneat, te ne an illum maluerit improbare. V
ter autem uestrum rectius dixerit, non est tam difficilis iud
dicatio, cum quid dixerit uterque, utrimq; conuenerit. At
uero meam causam, quæ tecum est Bucere, facis longe dur
riorem, Quem non argumentis ex scripto, ut commodum
fuerit, petitis, non rationibus, à consecutione rerū male col
lectis, non fallacibus exemplis, quod soles, & nimium soles,
prosternere conaris, sed tanq; Iouis fulmine, ab arce tui pes
toris emisso, falso in me conficto mendacio, audacter &
confidenter ac nimium inuerecunde & irreligiose, qualem
cumq; apud homines de me opinionem extinguere moliris.
Stultus, bliteus, stipes, caudex uere deinceps habear, si un
quam dixerim, quod tu in tuo ad Latomum libello me fin
gis tibi in interpretando Paulo respōdisse. Et tñ, quo fortius
ferias, acuminis aliquid, scilicet ex aliorum iudicio, mihi tri
buis primum, ac tandem ita dimittis, quasi doctum alioqui
& ingeniosum, sed tanquam qui contra dominum sapiam,
intransuersum actum. Videlicet uos soli Domini causam
agitis, cæteri dæmonum. Quod cum impudenter & arro
ganter

Latomi epi
stola.

Iniquitas Bu
ceri in Vuin
toniensem.

Impudens
iactantia Bu
ceri.

ganter Orbi inculcatis, eatenus etiam obtinere & ualere uultis, ne quis audeat uestris mendacijs obstrepere. Ego autem cum uideam publice expedire, ut cuius spiritus sis, qui spiritum tantopere tuum Orbi uenditas, omnes intelligant, opere precium me facturum arbitratus sum, si tuam uanitatem argumentis ostenderem, & ipsius ueritatis testimonio facerem palam. Et infra, Equidem hunc locum (Pauli scilicet primę Corinthiorū septimo) scripto apud te tractaui, quo ædendo, si ita uideretur, meam Orbi ineptiam, si quæ esset, uere prodidisses, Cum nunc turpiter à te confictio mendacio tuam apud omnes uanitatem prodas, tuam nimirum maliciam, ita dispensante diuina prouidentia, ut spiritus tuus, de quo tantopere gloriaris, ut est uere spiritus mendacij & erroris, insigni aliquo mēdacio manifestetur. Itaq; maneat in causa, mendacium istud tuum & impudentissimum & uanissimum esse, De quo & Deum testor & conscientiam tuam appello, ad testimonium scriptorum meorum, quæ apud te sunt, prouoco, & idoneis me testibus id probaturum confirmo. Atq; etiam illud addo, non intelligere etiamnum te, quid hic Pauli locus significet, Et apprime ridiculum esse, quod de uocatione filia comminisceris.

Quicquid sit, uos solos habet autores, uestrum inuentum est, uestrum commentum. Et iterum. Data occasione ad te scribendi, non nihil dubitauit Bucere, quid agerem, Integram ne tecum de Cœlibatu disputationem repeterem, an tuam in me uanitatē redarguisse contentus, te omnino negligere atq; contempnerem, hominem mendacij impudentissimi conuictum. Quid enim agas cum eo qui nihil ex fide, nihil ex uero loquitur, sed quod ad causam, quã suscipit, commodum est, fingit atq; refingit, et omnia fere factus est

M omnibus

Conuictus
de mēdacio
Bucerus.

Bucerus falsus
lax & incōstans.

Appendix Ioan. Cochläi.

Nefarij con-
iugij affer-
tor Bucerus

Vanus Bu-
ceri prætex-
tus de spiri-
tu.

omnibus, ut omnia misceat atq; confundat. Primum enim tui specimen præclarū Orbi dedisti, dum infamem & impiam Sacramentariorum causam, corrogata omni eloquentiæ suppellectile adornare, & ueritatis prætextum obtinens, strenue defendere annisus es. Hic cum parum promoueres, defecis ad Lutheranos. Inde, ut arbiter scilicet honorarius utriusq; sectæ, ad componenda domestica dissidia te ingerebas. Ab hoc Ecclesiæ & disciplinæ ueteris (si dijs placet) instaurator, nefarij coniugij tum re, tum uerbis assertor, Et Cœlibatus deniq; hoc in libello, non sine manifesta præuaticatione patronus. Celebras enim magnis laudibus cœlibatum Bucere, multis præconijs in cœlum tollis, Sed tam parca manu à Deo datum affirmas, tam multis cautionibus à spiritu sancto circumscriptum, ut ne quis audeat appetere. Adeo quidem, ut quod de Cœlibatu dixerat Christus, quo Dei in huius doni largitione munificentiam ostenderet, Capiat qui capere potest, id ex tui cerebrî sententiâ, tanquam per Ironiam prolatum uideatur, Non secus ac de re inexpugnabili uulgo dici solet, Capiat qui capere potest, dum significant neminem expugnaturum. Et post longam subtilem & eruditam ex Paulo ipso & ex antiquis Græcorum scholijs disputationem, atq; errorum confutationem ita perorat. Huic ergo mendacio (inquit) omnium impudentissimo, iam antea respondi, & tam uere negaui, quam tu uane & impudenter confinxisti. Cautiones item tuas, quarum hoc insigne mēdaciū tanquam clausulam fecisti, ueritatis illustrandæ causa, & tui spiritus, indicandi gratia pertractaui. Planum autem fecisse me arbitror hominem te plane uanum, uasfrum, callidum, unum illud moueri, ut spiritus sancti obtentu (cuius frequentem mentionem facis) spiritus tui mendaces errores apud incautos spargas,

spargas, & carnis causam agens, animas ad interitum pertrahas miserandum. Nunquam ne larua excutietur tua? nihil ne in hoc conferet tam impudens in me confictum mendacium? Tuo ne quisquam post hac credet spiritui, qui audes in publicum tam aperte post totum triennium sine omni occasione mentiri? Ostendi & legi meis ipsa autographa, quorum exempla apud te habes. Illa æde, & me, si potes, redargue, sin minus poteris, agnosce Bucere d uis nam clementiam, te ad pœnitentiam inuitantem, persuaserant tibi tui, me fortasse aut mortuum iam aut ita prostratum atq; abiectum, ut ne auderem contra hiscere, Qui tibi hoc pacto audaciam addiderunt, illi falsi, tu captus es forex iudicio tuo. Tuum mendacium apud nos manifestum est, & orbis (nihil dubito) ueritatem agnoscet, quo tui spiritus uanitas eo clariuszondemnetur. Satis iam satis à te lusum est Bucere, Cede ueritati, cede ueteribus, cede uero. Orna ueris uerum, & causam ueritatis (ut par est) reuerere, Disperdet enim Dominus uniuersa labia dolosa & linguam mendacem. Resipisce, & ora deum, si forte det tibi pœnitentiam, ut ualeas in Domino VI. Calendas Augusti,

Inuitatio ad
pœnitentiã.

M. D. XLIII.

BUCERVS IN RESPON.

sione sua ad Barth. Latomum quaternione ultimo ædita Anno Domini

M. D. XLIII.

HOrrendum quidem uel cogitatu est, fateor. Num esse in tanto Regno summū Tribunal, cui omnes ex

M 2

æquo

Appendix Ioan. Cochlaei.

æquo parent, nulla communia omnibus nec Ecclesiastica nec Ciuilia iudicia, Sed quis obstat, quo minus hæc restituantur? Nos sane ad omnem legitimam religionis constitutionem nostra studia offerimus, uos hanc fugitis.

COCHLAEVS.

Sectæ cōtra
Ius utrunq;
rebelles.

Matth. 2.
Matth. 18.
Rom. 13.
Heb. 13.

Dic nobis Bucere, ubi aut quando unq̄ tanta fuerit in Romano Imperio turbatio quæ summum Tribunal sustulisset, sicut hoc sectarum uestrarum tempore factum est, si non est factum antea, qua uos facitis quæso authoritate? quo iure? quo Euangelio? Quis uobis potestatem dedit reiſcendi Ius tam Ciuile quam Ecclesiasticum? At Christus in Euangelio suo confirmat utrunq;, Ciuile, dum ait, Date Cæsari quæ sunt Cæsaris, Ecclesiasticum, ubi ait, si non audierit Ecclesiam, Similiter & Paulus, quando ait, Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit. Item subiecti estote præpositis uestris. Ego itaq; Vuormaciæ, ante annos XXIII. in faciem Luthero respondi, dum quereret inter colloquendum, quid faciendum esset, Sta (dixi) alicui iudicio, dicebam id ex tempore, nihil adhuc suspicās de hac iudiciorum sublacione quæ secuta est. Putabam em̄ Cæsaream Maiestatem seuerè executuram esse suam tunc latam in Lutheri dogmata sententiam. Tametsi nondum erat nunc promulgatum, ne scriptum quidem edictum illud Vuormaciense.

Perpetua
Luth. cōtra
utrāq; potes-
tatem con-
tumacia.

Hinc ergo uestram agnosce contumaciam & rebellionem perpetuam. Neq; enim Cæsar neq; totum Imperium persuadere tunc pouit Luthero, ut causę suę cognitionē Generali Cōcilio submittere uelit, Quod aut potest esse maius aut sublimius iudiciū q̄ esse debet Concilij Generalis? Aut
ubi

ubi potest haberi magis legitima religionis cōstitutio, quā in Concilio generali? si papam uultis Concilij iudicio subiectum esse, qua uos metipso rogo, auctoritate supra eisdem Concilij auctoritatem & iudicium extollitis? Aut quod ius Ciuile concessit tibi homini Monastico uxorem ducere Monialem professam?

BVCERVS.

AT dum de religione non fuerit inter nos recte constitutum, quæ poterunt nobis esse communes leges? Si nullæ communes leges, quæ iudicia, quæ pax aut tranquillitas?

COCHLAEVS.

VEra sunt hæc nimium ô Bucere, & præ oculis, quæ et quotidiana experientia per annos iam XIX VI. magno cum malo totius Germaniæ, atq; adeo totius Imperij, immo & totius Christianitatis, nos docuit heu nimium uera esse, Atq; utinam adhuc liceat absq; ulteriore clade & corporum & animarum alijs Nationibus de nobis uere dicere, sero sapiunt phryges, Atqui ante Lutheri sectam fuerunt uobis nobisq; communes leges, commune utrisque Imperialis Camere Tribunal, commune item Romæ supremum in causis Ecclesiasticis iudiciū. Dic ergo Bucere, quo uos iure exemistis à communibus & imperij & Ecclesiæ legibus atq; iudicijs?

Communes leges & iudicia omnibus.

BVCERVS:

Quamdiu enim uos decretum Vuormaciense, & Augustanum secuti, quibus constanter inhæretis habebitis nos ut hæreticos, ut perduelliones Imperij & Ecclesiæ hostes, Contra quam diu nos existimabimus reuera

M 3 uos

Appendix Iohan. Cochläi,

uos esse Antichristos, oppugnatores Euangelij, & disciplinę Christianę eueriores. Quę obsecro inter uos uel ciuiliſ ſocietas uel humanitatis ratio conſiſtere poteſt?

• COCHLAEVS.

Quomodo non conſtanter inhæreamus huiusmodi Decretis, quę superiores noſtri Imperator & omnes imperij Ro. ſtatus publica autoritate conſtituerunt? Non uere ſunt hæretici, Imperij Perduelliones, & Eccleſiæ hoſtes ne ſublimiorum poteſtatum legibus parere tenemur, Merito igitur habemus uos pro hæreticis, qui antiquorum hereticorum iam olim publice damnata dogmata pertinaciter aſſeritis, Et imperij perduelliones declarant uos quotidiana rebellionis facta totq; ſeditionum turbę, Deniq; Eccleſiæ hoſtes conuincunt uos, ueſtra contra Concilia & contra ſedē Apoſtolicā ſcripta in tot librorum Myriades multiplicata. Quo autem iure aut teſtimonio probabis tu, nos eſſe Antichriſtos & Euangelij oppugnatores? Aut quando unq; magis euerſa fuit omnis diſciplina Chriſtiana, quā euerſa eſt nunc 26. & amplius annis per ſectas ueſtras, Nōne teſtatur hoc ipſum ueſter quoq; Lutherus, cum alibi, rē apertiffime in præfatione ſuper articulis Concilio proponendis? Elige precor tu ipſe Iudices, qui inter nos & uos diſcernant & iudicent, ut uideamus quā ſis æquitatis cupidus aut ſtudioſus. Nos certe in cauſa pro nobis uſq; adeo certa & bona, totq; præiudicijs contra antiquos hæreticos comprobata iam olim, nulla fugimus aut recuſamus iudicia legitima, Oſtende modo ullum nobis legitimum Iudicium, cui cauſam tuam ac ſectę ueſtrę plene ſubmittere auſis ac uelis.

Hæc

Hæc Serenissime Rex ac sacratissime Princeps, breuiter atq; ex tempore collecta, reliquis adiungo, ut cognoscat Maiestas uestra, quàm bona sit nobis in hoc negotio conscientia, intrepidaq; fides & fiducia, Modo pars nostra strenue suo fungatur officio.

Haber Bucer liber Quaterniones 32. At ego ausim etiam sub pœna & periculo capitis mei, hoc breuissimum scriptum toti eius libro sub legitime constituendis iudicibus opponere, eorumque sententiæ me subjicere, Et huius uoluntatis contra Lutherum fui semper annis iam 24. ac sepe publicis testatus sum scriptis. Aduersarij maliciose contemnunt & dissimulant, Nostri pro stulticia forsitan habent, Interim pereunt totanime per impia & maledicta schismata, in Germaniam scelerate inuecta. Finis, Die 26. Februarij Anno. M. D. XXXV.

CORRECTORIVM.

A 1. facie. 2. linea 12. fidei Christianæ. A. 2. fa. 2. li. 23. è portu A. 3. fa. 1. li. 27. ridiculum. B. 1. fa. 1. li. 3. audientium. B. 2. fa. 14. li. 8. a columna. Et li. 14. stulticiæ. & li. 15. seruitutem. C. 4. fa. 2. li. 15. Turcæ. E. 1. fa. 2. li. 27. sit. E. 3. fa. 2. li. 16. seducunt. Et li. 18. simplices. Et li. 22. didicerunt. F. 1. fa. 2. li. 20. qui causam. F. 4. fa. 1. li. 4. quanto cunq;. Et fa. 2. li. 20. quod. H. 1. fa. 1. li. 17. Cætera cum uenero. H. 2. fa. 2. li. 29. præceptorem suum. I. 2. fa. 2. li. 26. Tres personas. K. 3. fa. 1. li. 25. salutarem reformationem.

Societ. Jesu Paderborne

IMPRESSVM IN GOLSTAD
 dii excudebat Alexander Vucissen
 horn. M. D. XLV.